

z prvního archu 1 zl., z každého následujícího 50 kr. (p. s. 91, 101, I. A, 1. popl. z.);

B) Z právního jednání, srov. čl. Darování IV, B. Poplatek z darování na případ smrti jest zapraviti teprve při nápadu dědictví (p. s. 91, poznámka 2. popl. z.). Co se týče otázky, zdali ve případě, když se vyměří zvýšený poplatek z darování na případ smrti za příčinou neoznamčeného právního jednání, takovýto zvýšený poplatek rovněž jako jednoduchý teprve při nápadu dědictví zapraviti, nebo zdali jej ihned vymáhati sluší, bylo vytknuto, že v takovýchto případech zaznamenání a vymáhání poplatku teprve při nápadu dědictví pouze na jednoduchý poplatek se vztahuje, jelikož vyměření poplatku zvýšeného jest pokutou pro přestoupení zákonného předpisu a tudíž na tuto nelze použiti příznivějších ustanovení poznámky 2. p. s. 91. popl. z., kteráž se pouze na vlastní poplatek vztahuje (výn. min. fin. ze dne 21. září 1853 č. 30034).

Dary z milosti (státní) jsou podpory, které jen ve zvláštních pozoruhodných případech sirotkům po úřednících a sluhách státních se udělují.

Podmínky poskytnutí darů z milosti jsou:

1. že sirotci oba rodiče ztratili a že překročivše věk normální nemají dle stávajících předpisů nároku na výslužné;

2. že náležitě prokáží svoji nezpůsobilost ku výdělků a nemajetnost (dek. dv. kom. ze dne 28. února 1839 č. 8881 a d. dv. kanc. a ze dne 23. května 1839, sb. zák. pol. sv. 67 č. 43, sb. z. s. 347.). Jako okolnosti zvláštního ohledu zasluhující se jeví nemoc nebo tělesné vady, pro které se dotyčná individua nehodí ku řádnému výdělků (nejv. roz. ze dne 27. listopadu 1838), dále zvláštní zásluhy otce sirotků, jeho dlouholetá služba a pod. Nemoc a nezpůsobilost ku výdělků musí býti prokázány vysvědčením potvrzeným lékařskou radou příslušné země korunní, neb alespoň okresním lékařem (výn. ze dne 30. dubna 1863 č. 18910.).

3. Za zvláštních okolností může se na základě nejvyššího rozhodnutí povolit sirotkům po úřednících civilních jako dar z milosti další nepřetržitě vyplácení výslužného a příspěvku na vychování i po dosažení normálního věku až do ukončení studií, nebo jsou-li v praxi u veřejného úřadu, až do dosažení adjuta nebo placeného postavení (d. dv. kom. ze dne 7. února 1841, sb. z. pol. sv. 69. č. 13, sb. z. s. 503.). Dle nejv. roz. ze dne 27. února 1828 nemá nabytí stipendia nebo studijního nadání býti na újmu právu sirotkovu na další vybírání jeho normálního požitku nebo daru z milosti (d. dv. kom. ze dne 1. března 1828 č. 10053.). Odvedení k vojsku má v zápětí zastavení vyplácení podpor z milosti (d. dv. kom. ze dne 31. července 1843 č. 25321.). Sirotkům ženského pohlaví překročivším věk normální, kteří požívají daru z milosti, může při jich provdání (nejdéle do uplynutí 3 let po opětném sňatku) býti ponechána volba, mezi odbytným v obnosu dvouletém daru z milosti a dalším podržením jeho (daru z milosti) (d. dv. kom. ze dne 10. března 1816 č. 16005/1489 a ze dne 19. září 1816 č. 39617/3720 a d. dv. kom. ze dne 28. května 1834 č. 22311.).

4. Průkaz mravní bezúhonnosti: Sirotci po úřednících, kteří normální věk překročili, musí vždy vedle vysvědčení o nezpůsobilosti ku výdělků předložiti též vysvědčení o své mravní bezúhonnosti (d. dv. kom. ze dne 30. března 1840 a d. dv. kanc. ze dne 30. dubna 1840 sb. z. pol. sv. 68 č. 42, sb. z. s. 419.).

5) Ohledně doby trvání podpor z milosti bylo nařízeno, že dcery úředníků, jimž pro nemoc bylo výslužné přiřknuto, ačkoliv normální věk již byly překročily, každý rok mají předkládati lékařské vysvědčení o tom, že se zdravotní stav jich, který je činí nezpůsobilými ku samostatné výživě, dosud nezlepšil (d. dv. kanc. ze dne 27. srpna 1798, sb. z. pol. sv. 13 č. 8.).

Podělování chovanců vojenských dary z milosti, kteří již překročili věk normální, má za účel povzbuzení a podporování nadějných mladých lidí za tím účelem, aby se jim usnadnilo dokonalé vzdělání a postup ku vyšším důstojnostem ve stavu vojenském. Ponechání neb udělení daru z milosti sirotkům po vojínech nebo po státních sluhách civilních, kteří slouží ve vojště jako kadeti nebo jako prostí vojíni ex propriis, má se navrhnouti jen tenkrát, jestliže tito chováním a vlastnostmi svými oprávnují ku naději, že jsou ku dotyčnému účelu způsobilými a podpory hodnými (d. dv. kanc. ze dne 4. září 1845, sb. z. pol. sv. 73 č. 111, sb. z. s. 886.)

Datio in solutum. (Dání na místě platu.)

Dle všeobecného pravidla má dlužník, aby svůj závazek splnil, věřiteli to plniti, co tento dle obsahu své pohledávky žádati jest oprávněn (§ 1413 o. o. z.). Dal-li však dlužník maje úmysl zaplatiti (animo solvendi) věřiteli s jeho svolením něco jiného, než původně dlužný předmět, mluvíme o datio in solutum, čímž se závazek dlužníkův rovněž, jako zaplacením zrušuje (§ 1414 o. o. z.). Dle rakouského práva předpokládá dání na místě platu vždy smlouvu (liberatorní, datio in solutum voluntuaria), jež buď dobrovolným přijetím jiného předmětu dlužníkem plněného mlčky k místu přichází, nebo výslovně před anebo při odevzdání věci uzavřeno býti může. Obsah plnění in solutum poskytnutého může býti velice různý; může obsahovati převod vlastnictví, zřízení nebo postoupení jiných věcných práv ku movitým nebo nemovitým věcem, postoupení pohledávek (sb. »Glaser Unger« č. 4767), odevzdání papírů majiteli nebo na řád svědčících obsahujících pohledávku proti osobě třetí (směnky, poukázky pokladniční sb. »Gl. U.« č. 1514, 3728, 6693, 7151, 7724) a j. Naproti tomu nelze datio in solutum spatřovati v tom převezme-li dlužník závazek věřitelův, (přijetí směnky na dlužnou sumu znějící) nebo vzdá-li se dlužník pohledávky jemu proti věřiteli příslušející, poněvadž v prvnějším případě vzniká novace (§ 1376 o. o. z.), v poslednějším kompensace (§ 1438 o. o. z.), čímž ovšem též závazek původní zaniká, však nikoliv plněním in solutum, nýbrž následkem skutečností zcela jiných. (Tento rozdíl neuznává rozh. sb. »Glaser Unger« č. 4318, 5313; správně 3326, srv. též 3767, 10390.)

Obsah a právní důvod dluhu, jenž má býti dáním na místě platu zrušen, jest lhotejný; omezena jest však datio in solutum při pohledávkách ze mzdy, poněvadž dle § 78. zák. ze dne 8. března 1885 č. 22 ř. z. mzda s několika málo výjimkami (§ 78 jmen. z. odst. 2 an.) vždy jen v hotových penězích placena býti musí. Nestává-li již pohledávka, jež datio in solutum měla býti zrušena, ani jako obligatio naturalis, může dlužník, pokud tu jsou ostatní zákonné podmínky § 1431 o. o. z. a násl., žalobou z obohacení (condictione indebiti) žádati vrácení předmětu plněného. — V § 1414 o. o. z. označuje se datio in solutum jako jednání úplatné. Následkem toho mohou obě strany datio in solutum bráti v odpor pro zkrácení přes polovici skutečné ceny (§ 934 o. o. z., sb. »Glaser Unger«